

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania J. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w [...] o przeliczenie emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 kwietnia 2017 r.,
skargi ubezpieczonego o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt III AUa [...] /13,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 października 2014 r., III AUa [...] /13, zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c., a także prawa materialnego, to jest art. 15 ust. 1 i 2 oraz art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i w związku z zarządzeniem nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. (wykaz A, dział XIV, poz. 12, pkt 1) oraz art. 5 k.c.

Jako przepisy prawa, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny, skarżący wymienił: art. 233 k.p.c., art. 15 ust. 1 i 2 oraz art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z zarządzeniem nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach oraz art. 5 k.c.

Uprawdopodobniając wyrządzenie szkody, spowodowanej przez wydanie zaskarżonego wyroku, skarżący stwierdził z kolei, że zgłasza „dowody zawarte w aktach sprawy, na okoliczność ustalenia faktu poniesienia przez wnioskodawcę szkody; określonej miesięcznie na podstawie różnicy wskaźnika wysokości podstawy wymiaru na kwotę 2400 zł rocznie, w okresie dziesięcioletnim 24 000 zł”.

Skarżący podniósł też, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe; brak jest bowiem ustawowej podstawy do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a ponadto zaskarżony wyrok nie podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424⁶ § 1 k.p.c. skargę wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwóch lat od dnia jego uprawomocnienia się. Dwuletni termin wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem ma charakter terminu zawitego prawa materialnego oraz cechy terminu procesowego. Niedopełnienie w przewidzianym terminie obowiązku uzyskania stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem, od którego została uzależniona możliwość dochodzenia wyrównania szkody na gruncie art. 417¹ § 2 k.c., stanowi bowiem, z jednej strony, przyczynę wyłączającą skuteczne dochodzenie odszkodowania, z drugiej zaś strony, procesowe znaczenie tego terminu polega na wyznaczeniu

okresu, w którym skarga może być wniesiona, a jego niedochowanie powoduje odrzucenie skargi, stosownie do art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy w obecnym składzie podziela przy tym jednolicie prezentowany w orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym nadrzędna doniosłość istoty materialnoprawnej terminu, związanej z prekluzją, wyklucza możliwość przywrócenia go na podstawie art. 168 i następnych k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2007 r., I CNP 28/07, OSNC-ZD 2008, nr C, poz. 61; z dnia 10 czerwca 2011 r., IV CNP 25/11; z dnia 14 czerwca 2010 r., III CNP 18/10, LEX nr 1375394; z dnia 7 października 2011 r., I CNP 30/11; z dnia 12 października 2012 r., III CNP 17/12; z dnia 20 grudnia 2013 r., V CNP 11/13, niepublikowane oraz z dnia 22 lutego 2017 r., IV CNP 53/16, LEX nr 2278312).

Sąd Najwyższy zauważa także, iż stan prawomocności formalnej orzeczenia jest określany przez art. 363 k.p.c.; orzeczenie staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje od niego środek odwoławczy lub inny (zwyczajny) środek zaskarżenia. Na określenie chwili, w której doszło do uprawomocnienia się orzeczenia, nie mają natomiast wpływu nieskuteczne lub niedopuszczalne czynności związane z jego zaskarżeniem. Oznacza to, że wyrok Sądu drugiej instancji staje się prawomocny z dniem jego ogłoszenia i od tego dnia należy liczyć bieg dwuletniego terminu do wniesienia skargi, o którym mowa w art. 424⁶ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 424⁸ § 1 k.p.c., niedochowanie przez stronę tego terminu powoduje, z kolei, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego podlega odrzuceniu, co Sąd Najwyższy ustala z urzędu, obliczając upływ terminu w sposób określony w art. 112 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] został ogłoszony, a tym samym uprawomocnił się w dniu 21 października 2014 r. Dwuletni termin przewidziany w art. 424⁶ § 1 k.p.c. zakończył się więc w dniu 21 października 2016 r. Tymczasem skarżący sporządził swoją skargę w dniu 7 listopada 2016 r. a wniósł do Sądu Apelacyjnego, nadając ją w urzędzie pocztowym, dopiero w dniu 11 listopada 2016 r., co oznacza, że wniesienie tej skargi nastąpiło z ewidentnym przekroczeniem terminu.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści powołanego wcześniej art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc